

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET

Reformen fritt behandlingsvalg

Helse- og omsorgsminister Bent Høie

Pressekonferanse 23. januar 2015

For mange venter på behandling

SYKEHUSSKANDALENE

Venteliste-rot over hele landet:

Vinteren 2010, Helseforetaket Vestre Viken: VG avslørte 22. januar at tusenvis av pasienter kan ha blitt utsatt for grove regelbrudd ved det som da het Sykehuset Akker og Bazarum. I sykehusets dataystem, DIPS, har frister for innstilling av pasienter blitt endret. Slik kan

sykehuset ha spart penger fordi pasienter har rett til behandling ved andre sykehus når fristen brytes. Politiet har etterforsket saken, og konkludert med fem millioner kroner i kostnader. **Nitter:** Helsestyreleder, Riksmegleren, NRK, Aftenposten, Stavanger Aftenblad, Drammens Tidende og VG.

Sommeren 2010, Univer sykehuset i Tromsø: Liv Dag Flarbak (54) er en av 41 pasienter som har ventet for i sykehuset i Tromsø. Han ventet 50 uker på und den endelig ble utslått, ble spredning påvist. Prostatasvulst gjennomføres innen 18 uker. Ble satt på luptortert venteliste.

Til tross for Regjeringens tidsgaranti for kreftbehandling må flere pasienter vente.

Flere kreftpasienter i kø

277 416

i sykehuskø

Fakta
15 000

Av ERIC B. LUTHEIM og MAY LINN GJERDING

Ventelistene har økt med 14 745 pasienter i kø. Et bevis på at noe er feil i hus, mener Bent Høie.

Psykisk sjuke barn får ikke hjelp i tide

Bergens Tidende

4 av 10 kvinner med kul i brystet må vente for lenge

I mars måtte 128 kvinner vente lenger enn den oppsatte fristen på å få vite om de har brystkreft eller ikke.

- Ingen kø, men lenge å vente

Barn med psykiske problemer slipper helse, men noen må likevel vente lenge på riktig behandling.

KREFT-BEHANDLING

SJOKKBROKK: - Jeg ser ut som en tankbåt med buffer der framme. Brokket er på barnehode, sier Ove Martin Bjørgås. Han må vente til 12. februar for å bli operert. Foto: ...

Må gå med BROKK i ni måneder

VENTER

Reformen fritt behandlingsvalg

- Redusere ventetider
- Utnytte ledig kapasitet
- Flere private får behandle pasienter
- Offentlige sykehus får behandle flere pasienter
- Større mangfold og valgfrihet for pasienten

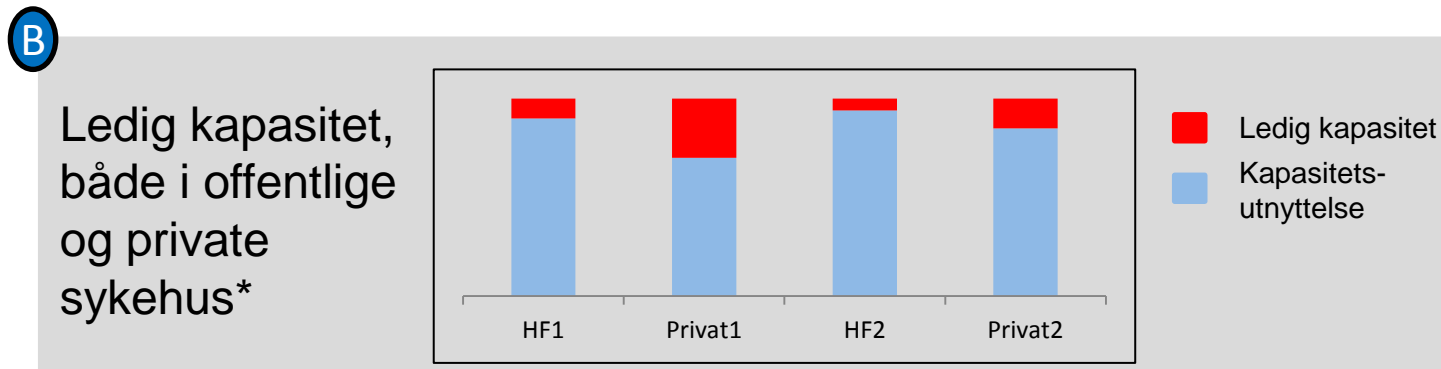
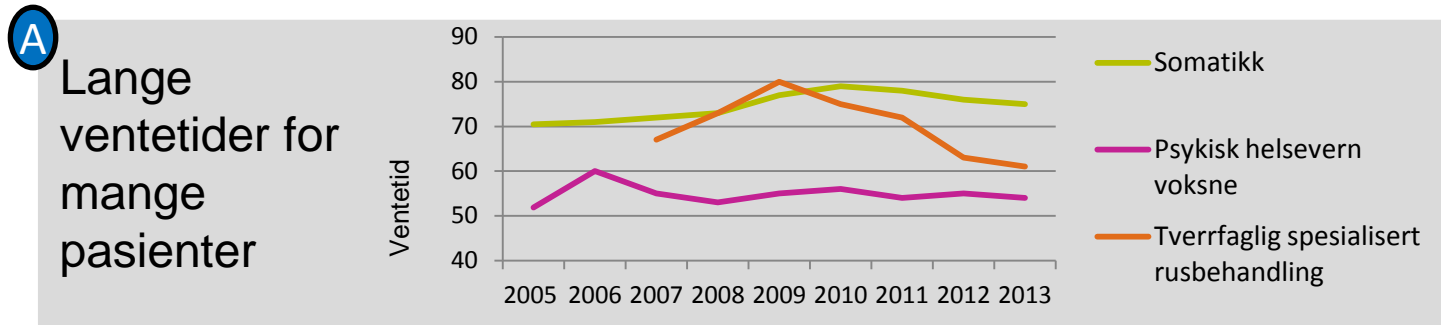

Foto: Colourbox

Foto: Colourbox

Hvorfor fritt behandlingsvalg?

- C** Utvikling mot todeling av helsevesenet
- Flere betaler selv fordi de ikke er fornøyd
  - Svekker oppslutning om offentlig helsevesen

* Figuren er kun illustrerende. Ikke faktiske tall. Hypotetiske enheter.

Fritt behandlingsvalg – tre elementer som forsterker hverandre

Økt valgfrihet for pasientene

Mer kjøp fra private behandlingssteder

Økt frihet for offentlige sykehus

Foto: Colourbox

Høringsnotat – fritt behandlingsvalg i spesialisthelsetjenesten

Høring | Publisert: 15.06.2014

Status: Under behandling
Høringsfrist: 16.09.2014

Høringsbrev

[Høringsbrev](#)

Høringsnotat

[Høringsnotat](#)

Høringsinstanser

Hørings svar

Verdifull høring

– vi har lyttet

Bred enighet om:

- å oppheve grensen for antall pasienter som kan behandles
- å øke kjøp fra private gjennom anbud

Mange innspill om at:

- systemet blir komplisert for pasienten
- pasienter mister rettigheter

Fritt behandlingsvalg

- Hva betyr det for meg som pasient?

Foto: Colourbox

Fritt sykehusvalg + fritt behandlingsvalg =

Slår sammen to ordninger

Bli **fritt behandlingsvalg**

- Én ordning å forholde seg til
- Én liste å velge fra

- **www.helsenorge.no**

Foto: Colourbox

Ta i bruk mangfoldet – økt valgfrihet for pasienten

- Pasienter kan velge private behandlingssteder som er godkjent
- Pasientene beholder alle rettigheter
- Finansieres i tillegg til det vanlige budsjettet

Alle foto: Colourbox

Dagens system er komplisert

Styrkede pasientrettigheter – enklere for pasienten

Jeg får brev om oppmøte
innen 10 dager

Sykehuset /behandler gir meg
beskjed når behandling starter

Er jeg misfornøyd med ventetiden,
kan jeg velge andre private på
helsenorge.no

Dersom fristen brytes, skal
behandler kontakte HELFO og ikke
jeg.

Når skal reformen innføres?

2015

2016

1

Fra 1.1.2015 har sykehusene større frihet til å behandle flere pasientene

- Effekten kommer først i de offentlige sykehusene

2

Økt kjøp fra private gjennom anbud

- Så vil volumet gjennom anskaffelser øke

3

Psykisk helsevern og rus, noe annen sykehusbehandling

- I løpet av 2015

Mer annen sykehusbehandling

- Fase 2 kommer i 2016

Fritt behandlingsvalg – systemet bak

”I pasientens helsetjeneste merker vi ikke hvem som eier, drifter og betaler – det må systemet ta seg av!”

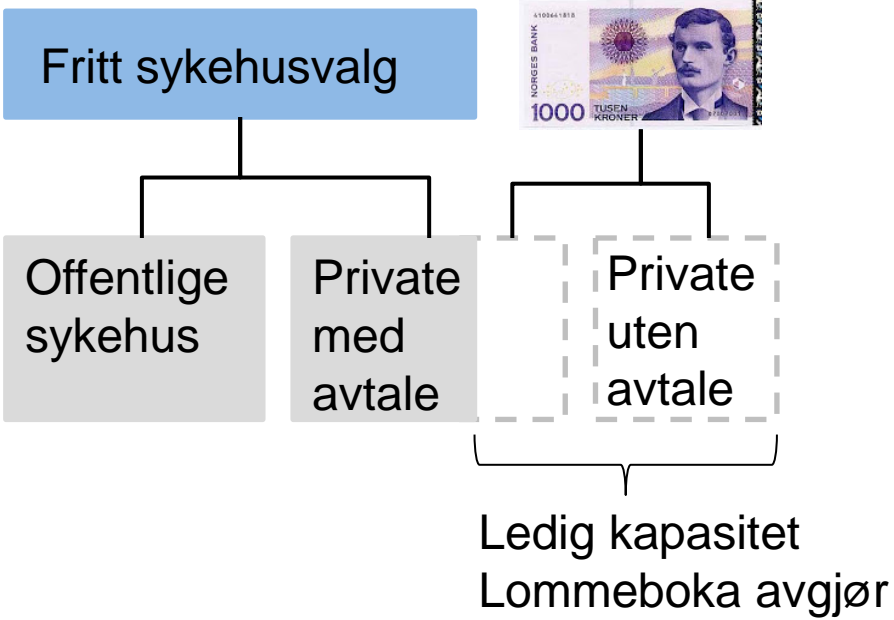
(Brukergruppe, Nasjonal helse- og sykehusplan)

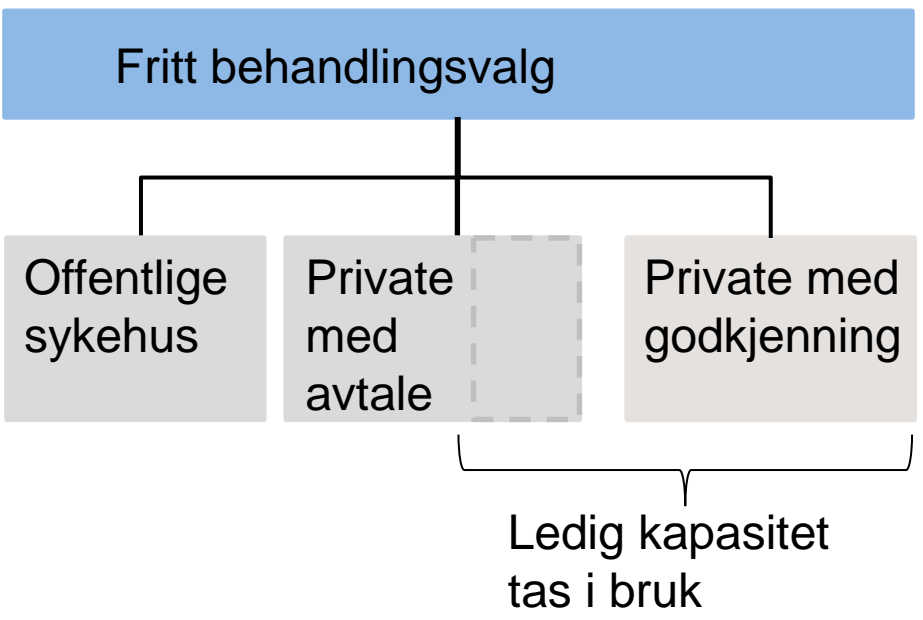
Foto: Colourbox

Større mangfold og valgfrihet for pasienten

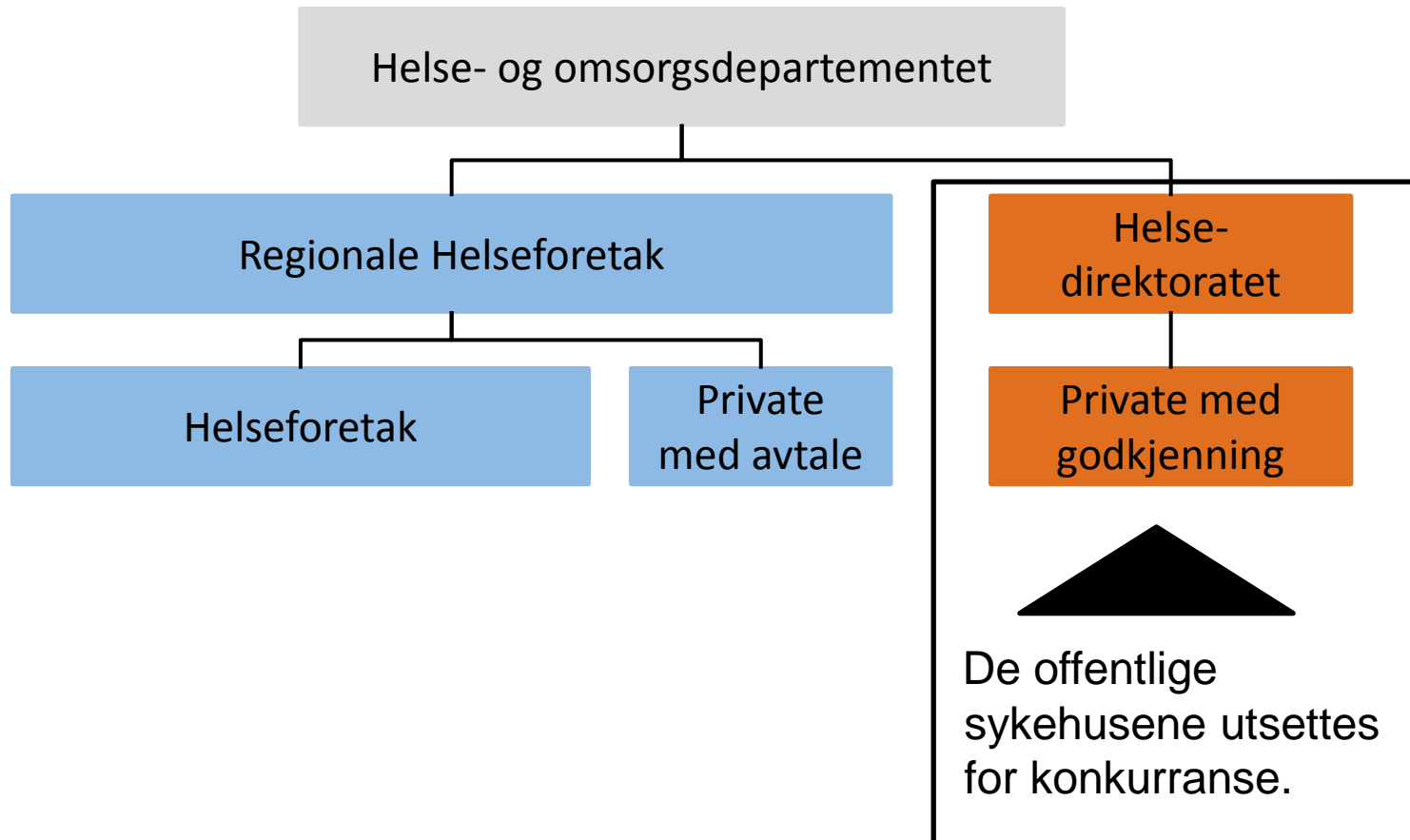
I dag

Framover

Vi overfører makt fra systemet til pasienten

Hovedkanal for kjøp skal fortsatt være anbud

- Konkurransen gir mer behandling for pengene
- Konkurransen på kvalitet, ikke bare pris
- Økt samhandling mellom private og offentlige sykehus

Foto: Colourbox

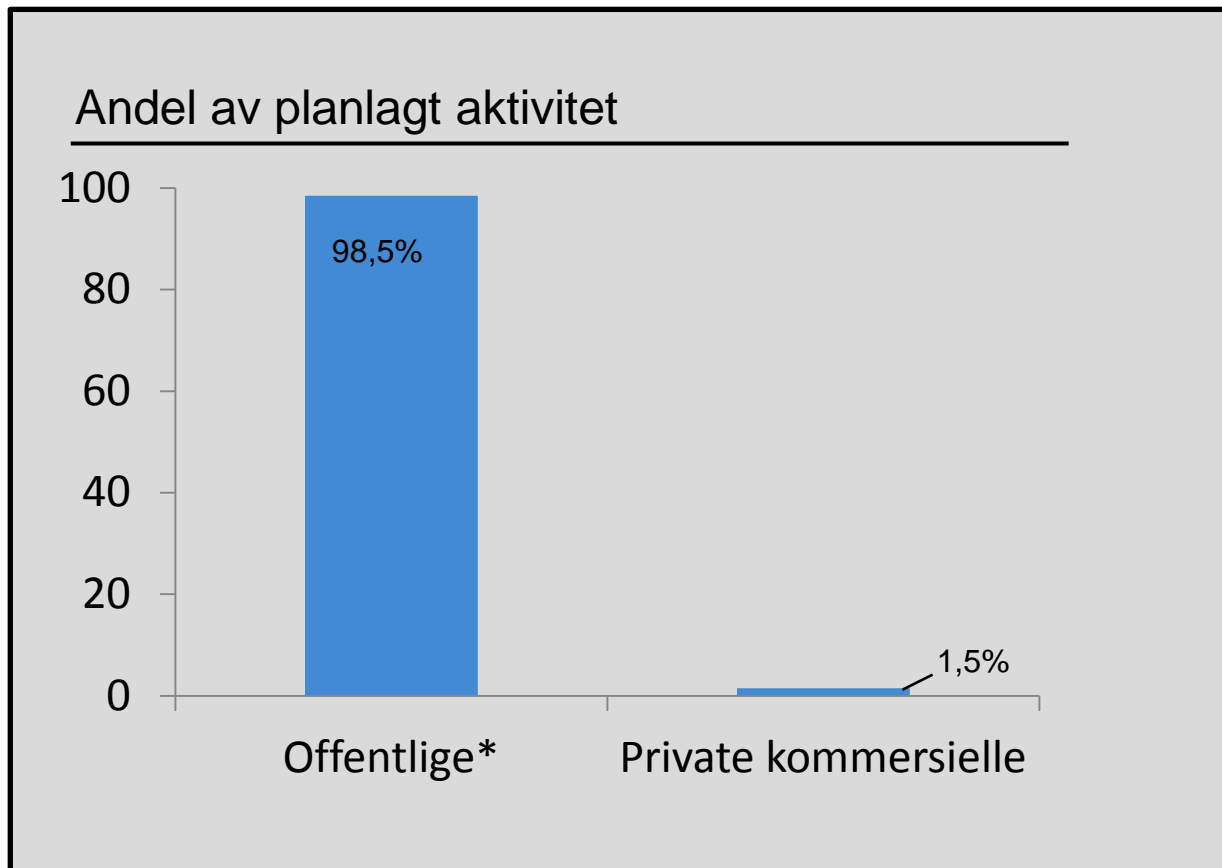
Styringssignaler til helseregionene

De regionale helseforetakene skal kjøpe mer fra private gjennom anbud

Anskaffelser skal redusere ventetider, få bort flaskehals, utvikle samarbeid offentlige/private

Offentlige sykehus må bli mer effektive

Fra 1.1.2015 har sykehusene større frihet til å behandle flere pasientene

* Inkludere de private ideelle sykehusene med driftsavtale, for eksempel Lovisenberg Sykehus

Sykehus kan effektivisere ved å lære av andre

Riksrevisjonsrapport (2013).
Hovedfunn:

Riksrevisjonens undersøkelse
av effektivitet i sykehus
Dokument 3:4 (2013–2014)

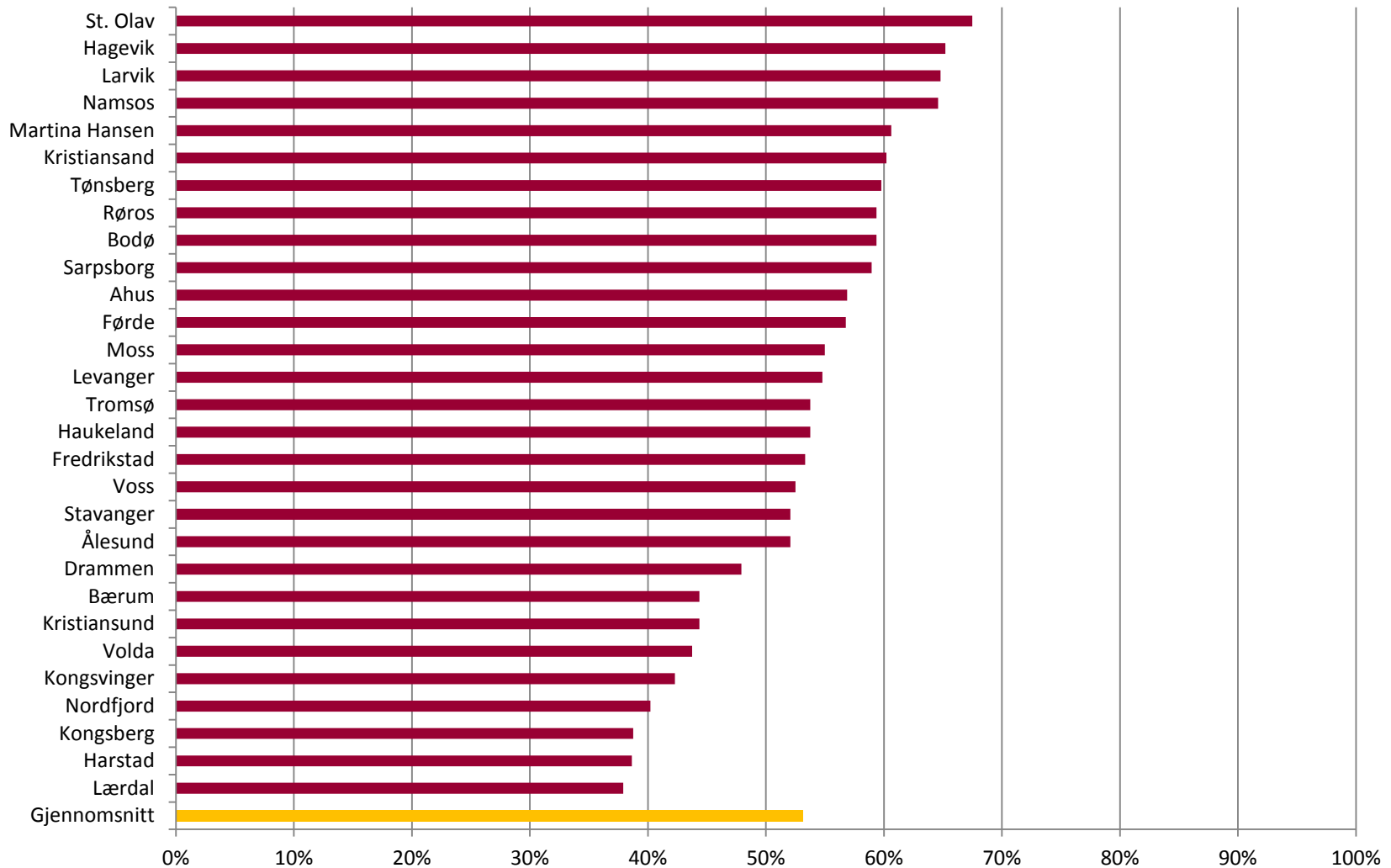

Bedre utnyttelse av operasjonsstuene kan redusere ventelistene.

Mange sykehus kan redusere antall liggedøgn.

Sykehus med kort liggetid har like god pasientbehandling som sykehus med lengre liggetid.

Kan kapasiteten ved operasjonsstuene utnyttes bedre?

Fritt behandlingsvalg - ikke mer byråkrati

Enkelt for pasienten – én ordning, like rettigheter

Skal bygge på systemer som finnes

Private og offentlige – samme krav til rapportering

Tilsvarende informasjon og IKT løsninger som for fritt sykehusvalg

Foto: Colourbox

Vi gjennomfører valgløftene!

- Reduserte ventetider
- Utnytte ledig kapasitet
- Flere private kan behandle pasienter
- Større mangfold og valgfrihet for pasienten
- Offentlige sykehus får behandle flere pasienter

